PROTOCOL D'EQUITAT

Federació d'Entitats de
Cultura Popular i Tradicional
de Barcelona Vella
i La Casa dels Entremesos

Sumari

1. INTRODUCCIÓ 3
2. DECLARACIÓ DE PRINCIPIS 3
3. OBJECTIUS 4
4. ÀMBIT D'APLICACIÓ 4
5. MARC CONCEPTUAL 6
5.1. Violència 6
5.2. Violència masclista 6
5.3. Discriminació 7
5.4. Abús sexual infantil (ASI) 8
6. FONAMENTS D'INTERVENCIÓ 9
7. PREVENCIÓ 9
7.1. Prevenció dins la comissió 10
7.2. Prevenció dins la Federació i les entitats 10
8. DRETS I OBLIGACIONS 11
8.1. Junta directiva i Comissió d'equitat 11
8.2. Totes les persones de la Federació 12
9. PROCEDIMENT D'INTERVENCIÓ 12
9.1. Detecció 12
9.2. Valoració: diagnosi i tipificació de la situació de violència 14
9.2.1. Activació de la situació d'alerta 14
9.2.2. Creació de la Comissió gestora 14
9.2.3. Fase diagnòstica 15
9.2.4. Fase de tipificació 15
9.3. Comunicació 15
9.4. Intervenció 15
9.4.1. Mesures d'urgència per a les persones implicades 15
9.4.2. Mesures de protecció per a la persona que ha patit violència 16
9.4.3. Concreció d'actuacions 16
9.5. Tancament del cas 17
9.6. Autoavaluació de les Comissions Gestores. 17
9.7. Intervenció en cas d'abús sexual infantil 19
10. COMISSIONS 20
10.1. Comissió d'equitat ..... **¡Error! Marcador no definido.**
10.2. Comissió gestora 21
11. ANNEXOS 22
11.1. Model de registre de la situació de violència detectada. 22
11.2. Criteris de regulació de l'ús de canals de les comissions. 22
11.3. Recomanacions per les reunions. 23

11.4. Diagnosi i tipificació de la violència detectada 23
11.5. Indicadors d'abús sexual infantil relacionats amb l'àrea psicològica, social i emocional 27
12. GLOSSARI 28
13. BIBLIOGRAFIA WEB I BIBLIOGRAFIA 30
14. NORMATIVA REFERENCIADA 31
15. XARXA DE RECURSOS DE LA CIUTAT DE BARCELONA: 32

1. INTRODUCCIÓ

La Federació d'Entitats de Cultura Popular i Tradicional de Barcelona Vella coordina, dona suport i promou l'activitat associativa, tradicional i festiva dels barris del Districte de Ciutat Vella. Com a espai de trobada intergeneracional, comunitari i plural, la Federació assumeix el compromís d'esdevenir un entorn 100% segur, inclusiu i lliure de qualsevol tipus de discriminació per raó de sexe, gènere, raça, orientació sexual, fenotip, estatus econòmic, poder adquisitiu, edat, discapacitat, religió i ideologia política.

Aquest Protocol d'Equitat es concep com una eina de cohesió social, prevenció, sensibilització, protecció, reparació i gestió restaurativa de conflictes en l'àmbit de la cultura popular de Ciutat Vella.

2. DECLARACIÓ DE PRINCIPIS

La Federació és una associació que es declara en contra de qualsevol discriminació per raó de sexe, gènere, raça, orientació sexual, fenotip, estatus econòmic, poder adquisitiu, edat, discapacitat, religió i ideologia política.

En l'activitat habitual de la Federació es poden donar situacions de discriminació, violència o agressió en les que és necessari que la Federació doni una resposta per garantir la comoditat i el benestar de totes les persones que la integren. Si hi ha un problema de convivència, s'ha de buscar una solució. Qualsevol mediació entre conflictes es pot complicar, però, pel fet que el procés de solució sigui complex, no s'ha de deixar d'afrontar el problema.

Un problema de convivència es produeix quan algú se sent incòmode, violentat, agredit… Cadascú té els seus límits, que són variables en funció de les seves vivències. No és legítim qüestionar els límits dels altres. Segons aquests límits, cada persona defineix el seu consentiment sobre la relació amb els altres.

Consentir significa donar permís perquè alguna cosa succeeixi o estar d'acord a fer-la. Les relacions són consentides quan cada persona involucrada ha manifestat estar d'acord amb el que està fent i ha donat el seu permís. Les relacions sense l'acord o permís d'una persona són violència. El consentiment s'ha de donar d'una forma activa i afirmativa i pot ser donat i retirat en qualsevol moment.

La discriminació, agressió i violència no només atempten contra la llibertat individual de les persones majors d'edat, sinó que també poden vulnerar els drets fonamentals dels infants a la "integritat física i moral" definit pel Comitè dels drets de l'infant de les Nacions Unides. Cal que siguem conscients de la vulnerabilitat de les menors d'edat, així com d'altres col·lectius, davant d'aquestes situacions i actuar conseqüentment.
Totes podem traspassar els límits d'algú altre, ja que aquests són subjectius i individuals, de la mateixa manera que totes podem ser víctimes. Per aquest motiu, La Federació intentarà vetllar pel benestar de totes les persones de la Federació, prevenint, sensibilitzant i actuant en els casos que sigui necessari, essent conscients que segons la casuística es podrà necessitar l'ajuda de professionals externs.

3. OBJECTIUS

Atenint-nos a la declaració de principis, aquest protocol és una eina per donar resposta a aquelles situacions i actituds que per la seva naturalesa representen una discriminació, un assetjament o una agressió. La seva finalitat no és merament punitiva. Els objectius principals d'aquest protocol són:

- **Sensibilitzar** les persones de la Federació sobre quines són les diferents formes de discriminació i violència, quins col·lectius són vulnerables i com es pot actuar davant de diferents situacions.
- **Prevenir** les situacions de violència i promoure la implantació de mesures o normes per evitar que s'arribin a donar aquestes situacions.
- **Promoure** espais lliures de violència i segurs per a totes les persones
- **Detectar** les situacions de violència en l'àmbit d'activitat federativa que poden afectar el benestar de les persones i arribar a vulnerar els seus drets elementals.
- **Protegir** qualsevol persona, especialment als infants i adolescents i les persones vulnerables, de qualsevol situació discriminatòria o de violència.
- **Actuar** davant d'aquelles situacions de violència detectades de manera immediata per assegurar als afectats l'assistència adequada i la protecció necessària per garantir-los el dret a la intimitat.
- **Establir** un circuit d'intervenció per a les situacions de violència detectades.

L'objectiu global del protocol és propiciar conductes saludables i de relacions sanes i enriquidores entre tots els membres de la Federació.

La Federació es compromet a:

- Aprovar aquest protocol com a eina bàsica per a la prevenció i el tractament de la discriminació, l'assetjament o la violència, tant físic com psicològic dins la Federació.
- Divulgar el seu contingut pels canals més efectius per a que totes les persones puguin accedir als procediments establerts.
- Dur a terme campanyes de sensibilització i conscienciació per fer conèixer els efectes negatius de l'assetjament i la violència en les relacions personals i en l'entorn de la Federació.
- Donar acompanyament i assistència específica a les persones que puguin estar patint aquestes situacions, en el cas que es demani a la Federació.
- Donar suport a les entitats federades en l'aplicació dels procediments definits en aquest protocol sempre que l'entitat ho demani i des d'una posició d'imparcialitat i mediació.

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ

L'àmbit d'aplicació d'aquest protocol és La Federació i les entitats que en formen part. Així mateix, tenint en compte els diferents espais que impliquen l'activitat de cultura popular:

- Tots els òrgans de decisió i gestió
- Tots els grups de treball, comissions i vocalies
- Totes les persones a títol individual que formen part de les entitats

Per aplicar el protocol i activar els procediments establerts, la conducta discriminatòria s'ha hagut de produir en els següents contextos:

- Activitats federatives o de les entitats: assajos, reunions, actuacions i cercaviles.
- Activitats socials, d'oci i lúdiques: festes, àpats, esdeveniments, actes, celebracions, sortides i viatges, entre d'altres.
- Activitat a les xarxes socials i comunicacions a través de mitjans telemàtics privats o de les associacions..

L'espai físic on s'ha de produir l'assetjament és a La Casa dels Entremesos i espais de la Federació, o d'altres, o be als espais públics, sempre i quan es desenvolupin les activitats identificades, i totes aquelles que la Federació o l'entitat organitzi o en participi.

També és d'aplicació, amb un procediment diferenciat en els següents casos:

- Entre persones de diferents entitats.

Quan es produeixi entre persones de diferents entitats, haurà d'haver una comunicació recíproca del cas, a fi que cadascuna de les parts apliqui el procediment respectiu i executi les mesures preventives i correctores que consideri convenients. Si és necessari, es farà arribar el cas a la Federació per tal de fer un acompanyament mediador entre les diferents entitats implicades, i que també pugui registrar el cas.

- Persones que participen de qualsevol activitat organitzada per la Federació o una entitat.

És d'aplicació per a totes les persones que participin en qualsevol de les activitats (festes, diades, sortides, etc.) que organitza la Federació o l'entitat en qüestió. Es podrà vetar l'entrada i la participació a aquella persona externa que vulneri algun dels principis indicats o tingui alguna actitud d'assetjament, de violència i/o discriminació a alguna de les persones de la Federació.

Si l'assetjament es produeix per una persona de la Federació a una persona externa, no vinculada a l'entitat, se li transmetrà que no s'accepten aquests tipus de comportaments per membres que formen part de l'entitat.

- Empreses o entitats de serveis externs contractats

Quan es produeixi un cas d'assetjament a una persona de la Federació per part una persona d'una entitat o empresa on hi ha alguna tipus de relació, hi haurà comunicació recíproca del cas, a fi que cadascuna de les parts apliqui el procediment respectiu i executi les mesures correctores que consideri convenients. En la mesura del possible, es prioritzarà la relació amb entitats i empreses que tinguin aprovats procediments específics per la prevenció i actuació per a la no discriminació. Igualment, les empreses contractades o entitats externes han de ser informades de l'existència d'aquest Protocol.

- Casos entre persones que formen part de la mateixa entitat però ocorren fora de l'activitat de cultura popular.

Fa referència a quan es produeix un cas de discriminació o violència entre persones que formen part de la mateixa entitat, però que ha ocorregut en el àmbit privat o familiar. En aquest cas, s'haurà de determinar les afectacions de la situació dins la convivència a l'entitat, si la persona agredida ho sol·licita. Es prioritzaran les mesures cautelars en el cas que aquest procediment sigui paral·lel a procediments judicials que estiguin oberts via externa. A banda, es definiran mesures de recuperació per a la persona agredida per assegurar la bona convivència i de respecte dins l'entitat.

5. MARC CONCEPTUAL

Cal aclarir a què ens referim quan parlem de violència, és a dir, en quines bases conceptuals es fonamenten les propostes d'intervenció. En aquest apartat volem afavorir la presa de consciència dels factors que generen situacions de violència, com també les tipologies i les manifestacions diverses d'aquestes.

5.1. Violència

Definim violència segons Marina Caireta i Cécile Barbeito, com aquella actitud o comportament que constitueix una violació o una privació en l'ésser d'una cosa que li és essencial com a persona: integritat física, psicològica i moral, drets, llibertats… (Caireta, M & Barbeito, C. 2009). La violència pot ser exercida per una persona, una institució o una situació estructural.

La violència és un concepte únic amb múltiples manifestacions. És, doncs, una realitat molt complexa que segons com s'expressa genera un rebuig rotund, i en altres ocasions pot restar invisible, normalitzada, ignorada o justificada.

La violència pot ser:

- Explícita: dins de la qual trobem la violència física, econòmica, sexual, psicològica, social i ambiental.
- Implícita: en la que trobem la violència simbòlica, cultural, estructural i institucional.

5.2. Violència masclista

La llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista defineix la violència masclista com "la violació dels drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, té com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat". La violència masclista abasta la violència sexista i també altres formes de violència masclista com la transfòbia, lesbofòbia, bifòbia i homofòbia.

- Assetjament sexual: La llei 17/2020 defineix l'assetjament sexual com a "qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat i la llibertat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest".
- Assetjament per raó de sexe: La llei 17/2020 defineix l'assetjament per raó de sexe com a "qualsevol comportament no desitjat, verbal o físic, relacionat amb el sexe o gènere de la dona, realitzat amb el propòsit o efecte d'atemptar contra la dignitat, la indemnitat o les condicions de treball de les dones pel fet de ser-ho, creant un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest que dificulti llur promoció, ocupació de funcions, accés a càrrecs directius, remuneració i reconeixement professional, en equitat amb els homes".
- Agressions sexuals: La llei 17/2020 defineix les agressions sexuals com "l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones que és determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne".

5.3. Discriminació

La discriminació consisteix a diferenciar, distingir, excloure, restringir, preferir o donar un tracte menys favorable quan no existeixen diferències rellevants entre les persones o les situacions, així com donar un tracte idèntic a situacions que en realitat són diferents. Atempta contra els drets fonamentals de la persona, especialment en l'exercici de la igualtat en els termes establerts per la legislació europea i espanyola. És una actitud que es basa en prejudicis, creences i opinions preconcebudes en relació amb la pertinença grupal i no als trets específics de l'individu.

Segons el Protocol d'actuacions davant de situacions de discriminació per racisme de l'Ajuntament de Barcelona (juny del 2021), la discriminació pot ser:

- Directa: quan una persona és, ha estat o podria ser tractada de manera menys favorable que una altra en situació anàloga.
- Discriminació indirecta: quan una disposició, criteri o pràctica aparentment neutra posa o pot posar una o diverses persones en desavantatge particular respecte a d'altres.
- Discriminació per associació: es produeix quan una persona o grup és discriminat basant-se en el fet que té una relació o uns contactes amb una o amb diverses persones sobre les quals recau una discriminació. En aquests casos, igualment es pot aplicar l'agreujant de discriminació de l'article 22.4 del Codi Penal, atès que en la seva redacció només s'exigeix que el delicte es cometi "per motius".
- Discriminació múltiple: una situació de discriminació en què intervenen, alhora, dos o més factors de discriminació.
- Ordre o instrucció de discriminar: succeeix quan una persona o una organització ordena a una altra persona discriminar o l'anima a fer-ho.
- Represàlia discriminatòria: es produeix contra una persona a conseqüència de la presentació d'una queixa, una reclamació, una denúncia, una demanda o un recurs, de qualsevol mena, destinat a evitar, disminuir o denunciar.
- Victimització secundària: es produeix quan la persona que ja ha patit una discriminació, en el procés d'investigació, valoració o restauració dels fets no és tractada segons els principis de

dignitat i seguretat humana per part dels diferents operadors per manca de formació o sensibilitat.

Depenent de la distinció de la discriminació, trobem racisme, sexisme, capacitisme, edatisme, discriminació per origen o religió, entre d'altres.

5.4. Abús sexual infantil (ASI)

És important fer especial menció a les violències envers infants i adolescents, degut a la seva situació més vulnerable i atenent que La Federació és un espai intergeneracional. Partim de la base que les relacions entre infants i adults són verticals, és a dir, són relacions desiguals en que l'adult té una posició de poder i autoritat sobre l'infant. Per tant, és precís que les persones associades adultes prenguin consciència d'aquest fet i que aquesta posició estigui exempte de violència o qualsevol abús que pugui atemptar contra els drets de l'infant. El fet que infants, joves i adults comparteixin aquest espai pot ser quelcom enriquidor, alhora que pot comportar un risc associat a l'abús sexual infantil. Cal ser conscients d'aquesta problemàtica i de les conseqüències que pot arribar a tenir en el desenvolupament d'un infant afectat, a curt i llarg termini: en l'àmbit psicològic, físic, social, cognitiu, sexual, relacional…

Actualment, l'Observació general núm. 13 (2011) sobre el dret del nen a no ser objecte de cap forma de violència o maltractament, del Comitè dels drets de l'infant de les Nacions Unides, defineix com a abús sexual infantil qualsevol situació en la qual un infant o un/a adolescent és utilitzat/da per satisfer els desitjos sexuals de la persona adulta, o major edat o quan l'agressor/a està en una posició de poder o control sobre l'altre/a menor; sigui presenciant o participant en activitats sexuals que no comprèn o per a les quals no està preparat/da d'acord amb el seu desenvolupament i a les quals, per tant, no en pot donar el consentiment.

Qualsevol infant o adolescent pot ser sotmès a aquest abús i no existeix un perfil determinat d'infant agredit. Tot i així, s'ha provat que l'ASI (Abús Sexual Infantil) té més incidència en infants d'entre 8 i 12 anys i és més freqüent que el pateixin infants i adolescents del sexe femení. D'altra banda, aquells infants amb gran necessitat de ser estimats i valorats, que reben poc afecte familiar i amb problemes de baixa autoestima, tenen un risc més elevat associat a major vulnerabilitat.

L'abús sexual infantil es pot donar tant en l'àmbit intrafamiliar (la persona agressora forma part del nucli familiar de l'infant agredit) com extrafamiliar. D'altra banda, l'ASI es pot classificar en agut (quan es dona en una sola ocasió de manera aïllada) o crònic (quan es produeix en més d'una ocasió i perdura en el temps).

En el cas que hi hagi una sospita d'ASI, sigui per la verbalització d'un infant a un adult, com per alguna senyal d'alerta (9.5 annex), l'adult té l'obligació legal, ètica i social d'actuar segons la Llei orgànica 1/96 de protecció jurídica del menor i la Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, donant avís als circuits adients, per tal de no ser-ne còmplice.

6. FONAMENTS D'INTERVENCIÓ

A continuació s'estableixen els criteris en els quals es fonamenta aquest protocol, la intervenció de la Comissió d'equitat i les Comissions Gestores que puguin sorgir per tal de garantir un tracte just i pacífic des d'una mirada basada en la perspectiva de gènere i la perspectiva interseccional.

- Respecte i protecció: S'actua amb respecte i discreció per a protegir la intimitat i dignitat de les persones afectades.
- Confidencialitat: La informació recopilada en les actuacions té caràcter confidencial. En cap cas s'utilitzaran noms a la memòria anual o a la documentació.
- Dret a la informació: Totes les persones implicades tenen dret a rebre informació sobre el procediment, els drets i els deures, sobre quina fase s'està desenvolupant.
- Diligència i celeritat: El procediment informa sobre els terminis recomanables de resolució de les fases, per a aconseguir celeritat i la resolució ràpida de la denúncia.
- Tracte just: Es garanteix la imparcialitat i un tractament just a totes les persones implicades. Totes les persones que intervinguin en el procediment actuen de bona fe en la recerca de la veritat i l'esclariment dels fets denunciats, sempre s'actuarà amb relació a la normativa.
- Col·laboració: Totes les persones que siguin citades en el transcurs del procediment tenen el deure d'implicar-se en aquest i de prestar la seva col·laboració.
- Acompanyament i suport: Sempre es vetllarà perquè la persona agredida se senti acompanyada i sostinguda.

7. PREVENCIÓ

La prevenció constitueix un dels eixos fonamentals del present protocol. Entenem per "prevenció" totes les actuacions dirigides a capacitar a totes les persones de la Federació per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes; és a dir, les actuacions que contribueixen a un clima relacional de confiança i seguretat.

En aquest sentit, cal que es facilitin canals de comunicació interns perquè qualsevol membre de la Federació pugui fer arribar possibles situacions de violència. També cal observar i valorar periòdicament el seu funcionament, si són útils o si, per contra, és necessari redirigir els canals ja oberts o obrir-ne de nous.

Per facilitar la comunicació de situacions de risc o situacions d'alerta per part dels infantis de la Federació s'ha de treballar des de l'empoderament de l'infant o el jove, responsabilitzant-lo del seu propi benestar i de grup.

A continuació s'expliquen quins seran els elements de prevenció tant per part de la comissió cara la seva actuació i revisió; com per part de la Federació per formar, informar i sensibilitzar.

7.1. Prevenció dins la comissió

- Revisar anualment el protocol d'equitat.
- Formació continuada i assessorament.
- Contemplar espais emocionals i de gestió de conflictes
- Seguir els criteris de regulació d'ús dels canals de comunicació interna per tal de regular la confidencialitat de la informació rebuda per la comissió (Apartat 9.2).
- Establir criteris per a noves incorporacions dins de la Comissió d'equitat (Apartat 8.1).

7.2. Prevenció dins la Federació i les entitats

- Participació: en la bústia de denúncies, comentaris i suggeriments i, en cas que sigui necessari, en la comissió gestora d'algun cas en concret (Apartat 7).
- Formació i assessorament: Participació en formacions, xerrades, tallers i altres activitats (recomanable mínim una anual).
- Informació: En el document "informacions d'interès" que es dona a les noves persones associades, s'afegirà un apartat amb informació referent a l'existència del protocol i dels membres de la Comissió d'equitat vigents en el moment de la seva benvinguda. També s'informarà anualment de quines són les membres de la Comissió d'equitat.
- Recursos i materials: tenint a l'abast el banc de recursos: https://lalore.org/si-necessites-ajuda/; https://centrejove.org/violencies/ i guies i Protocols d'actuació per a entitats.
- Estructura i equipament:
    - Vetllar per l'accessibilitat i la seguretat en les diferents activitats i espais.
    - Identificar les persones de la Comissió d'equitat durant els assajos i les activitats.
- Control dels Certificats Negatius de Delictes Sexuals: la Llei estatal 26/2015, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, afecta les entitats i les persones que atenen menors d'edat i descriu que els responsables jurídics de les entitats s'han d'assegurar que les persones que col·laboren en les activitats amb menors no estiguin condemnades per cap delicte contra la llibertat i indemnitat sexual. És per això que a l'arribada de persones associades a la Federació es donarà un termini de 2 mesos per a que presentin el Certificat Negatiu de Delictes sexuals, anualment es demanarà a totes les persones associades actives majors de 16 anys que l'actualitzin abans de començar temporada al gener.
  En el cas concret que una persona que tingui antecedents que hagin prescrit i per tant, obtingui igualment un DNS negatiu, es considerarà la viabilitat de l'alta de la persona associada en cada cas particularment amb assessorament extern, tenint en compte el fonament de prevenció.
- Relacions saludables amb les persones associades infantils: Per tal de facilitar models de relació sans amb coherència educativa, marcant els límits i evitant situacions que puguin ser perjudicials o violentes, les mesures de prevenció seran:

    - Vetllar perquè els infants no estigui mai amb un sol adult en un espai tancat.
    - Tractar els canvis de roba com a una activitat grupal.
    - Respectar els drets d'imatge dels infants. Les persones associades responsables de persones associades infantils cedeixen els drets d'imatge a la Federació, de manera que

només els canals de la Federació tenen l'autorització per penjar i difondre imatges dels infants. És important no fer, guardar ni compartir imatges no relacionades amb l'activitat de cultura popular sense el permís parental i el consentiment del mateix infant.

- Tractar tots els infants per igual i afavorir els regals grupals.
- El contacte telefònic i mitjançant xarxes social amb menors de 16 anys ha d'estar prèviament pactat amb família i usar-lo només per temes de l'activitat i del grup.

Les relacions sexoafectives entre persones associades infantils, joves i persones majors d'edat s'estableixen generalment mitjançant un rol de poder que genera dinàmiques que com a Federació considerem no saludables per les persones associades infantils ni per la Federació. Tenint en compte que l'edat de consentiment sexual són els 16 anys, en cas que s'obri un cas en relació a aquesta situació, s'avisarà a la família i es parlarà amb aquesta per tal de decidir com actuar, tenint en compte la legislació vigent.

8. DRETS I OBLIGACIONS

Aquest protocol recull els drets i les obligacions que tindran totes les persones que formen part de la colla en qüestió, i els òrgans organitzatius i de decisió entorn a la prevenció i actuació davant de casos d'assetjament sexual i per raó de sexe.

Correspon a la totalitat de les persones que formen part del mon casteller, i en concret a cada colla, prevenir l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe en el àmbit casteller mitjançant la sensibilització i la comunicació als òrgans de direcció i persones de l'Equip Instructor de les conductes o comportaments que s'identifiquin o es propiciïn.

8.1. Junta directiva i Comissió d'equitat

Les obligacions mínimes que ha d'assumir la Junta Directiva i la Comissió d'equitat en el marc del Protocol son:

- Tractar a tothom amb respecte i educació, evitant qualsevol comportament o actitud que puguin ser ofensius, molestos o discriminatoris.
- Garantir l'acompliment i el seguiment de les orientacions i principis que estableix el protocol.
- Observar els indicis d'assetjament sexual i/o d'assetjament per raó de sexe.
- Fomentar que la informació d'aquestes situacions es faci a través de les vies i processos establerts.
- Respondre adequadament a qualsevol persona que comuniqui una queixa o denúncia interna.
- Informar i/o investigar seriosament les queixes o denúncies.
- Fer un seguiment de la situació després de la queixa o denúncia.
- Mantenir la confidencialitat dels casos.

8.2. Totes les persones de la Federació

Totes les persones que formen part de la colla, tenen i assumeixen els següents drets i obligacions en el marc d'aquest protocol:

- El dret a un entorn a la colla saludable i a no patir assetjament sexual ni assetjament per raó de sexe.
- Cap persona ha de patir comportaments o accions que li resultin ofensius, humiliants, denigrants o molestos.
- L'obligació de tractar a les altres persones amb respecte i igualtat: Totes les persones tenen l'obligació i responsabilitat de tractar amb respecte als companys i a les companyes, tinguin o no un càrrec de decisió dins la colla. Així mateix, la responsabilitat de no dur a terme comportaments que impliquin assetjament sexual i/o per raó de sexe, ni qualsevol tipus de violència masclista a la colla, per tal d'evitar totes aquelles accions que puguin resultar ofensives, discriminatòries o abusives. Cal evitar aquells comportaments que potencialment poden fer que una persona se senti incòmoda, exclosa, o que la situïn en un nivell de desigualtat.
- L'obligació de no ignorar aquestes situacions: Si una persona mostra indicis de comportaments d'assetjament sexual i/o per raó de sexe, o qualsevol tipus de violència masclista, o si algú en l'entorn casteller proper sembla que està patint aquestes situacions, no s'ha d'ignorar. Així mateix, es recull l'obligació d'informar sobre aquestes situacions d'assetjament de les que es tingui coneixement i el deure de confidencialitat, per garantir la privacitat de les persones implicades. Aquest deure de confidencialitat s'estén fins i tot a quan s'ha resolt el cas. Finalment, la responsabilitat de cooperar en el procés d'instrucció per una denúncia interna. Totes les persones que formen part de la colla tenen la responsabilitat de cooperar en la investigació d'una denuncia d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe, sempre que sigui necessari.

9. PROCEDIMENT D'INTERVENCIÓ

9.1. Detecció

Davant el coneixement o la sospita per part de qualsevol membre de la Federació d'una situació de violència, caldrà distingir inicialment l'àmbit on es produeix i qui l'exerceix.

En cas que fos per part d'un membre associat major o menor d'edat, cal tenir en compte que, davant d'una situació de violència, en funció de la seva tipologia o circumstàncies no sempre se'n desprenen les mateixes actuacions.

En tots els casos, s'haurà de distingir entre:

- Irregularitats-conductes contràries a la convivència que no revesteixen, en principi, un caràcter greu (violència de nivell 1).
- Conductes greument perjudicials per a la convivència (violència de nivell 2 o 3).

Davant d'aquestes situacions, aquest protocol preveu un seguit de procediments i actuacions per donar-hi resposta. Així mateix, ofereix a les persones implicades tant estratègies proventives i proactives (cercles de paraula, comunicació no violenta, etc.) com estratègies responsives per tal de donar resposta als conflictes i la reparació del dany, si és el cas (converses restauratives o de mediació). Tot el ventall de pràctiques responsives poden ser formals i informals en funció de la gravetat dels fets.

En qualsevol cas, les característiques de tot procés restauratiu, davant un conflicte, sigui greu o no, són:

- La voluntarietat: és important remarcar que en tot moment des de la Comissió d'equitat es respectarà la voluntat de la persona agredida per iniciar un procés restauratiu i per tant començar amb el procediment d'intervenció, excepte que el cas representi un risc per altres persones associades de la Federació. Cal ésser conscients que es pot tractar d'un procés dur per a la persona, sobretot per exemple en casos on la violència és per part d'una persona del cercle proper o íntim. En tot moment des de la Comissió d'equitat encoratgem a fer arribar a aquesta situació viscuda i ens comprometem a tractar-la complint tots els fonaments d'intervenció prèviament exposats, de la mateixa manera que ens comprometem a respectar en tot moment les decisions preses per la persona afectada.
- La confidencialitat (excepte en situacions on hi hagi una situació de risc personal).
- L'autogestió: les persones afectades són les que decideixen com resoldre el conflicte.

I els indicadors de viabilitat que cal tenir en compte de qualsevol procés restauratiu són:

- L'acceptació de responsabilitat.
- El desig de reparar.
- El desig de ser reparat.

La via de detecció pot ser:

- Directa: La persona afectada acudeix a la Comissió d'equitat.
- Indirecta: La denúncia la realitza un testimoni.

Tal com es recull en l'apartat de Prevenció, és important que la Comissió d'equitat estableixi els canals de comunicació interns per demanar ajuda si es detecta una situació de violència. Aquests canals de comunicació interns seran degudament comunicats a tots/es els/les membres de la Federació.

Des d'aquest protocol, es determina que els canals de comunicació establerts per tal d'iniciar una valoració de qualsevol situació de violència són: contacte amb la Comissió d'equitat, personalment, o per correu (equitat@lacasadelsetremesos.cat.cat).

Per tal de garantir una intervenció més ràpida i efectiva, s'aconsella no fer denúncies anònimes. En cas de no voler deixar cap registre nominal escrit, es recomana adreçar-se a un membre de la Comissió d'equitat.

En cas que la violència detectada fos per part d'una persona d'una altra colla o externa a La Federació, es contactarà amb l'altra entitat o amb la persona en concret per tal de buscar la millor solució per al conflicte, aplicant en la mesura del que es pugui el protocol. El prioritari serà protegir la persona agredida i en cas necessari evitar el contacte amb l'agressor.

9.2. Valoració: diagnosi i tipificació de la situació de violència

Davant d'una possible conducta perjudicial per a la convivència, sigui del nivell que sigui, exercida entre membres de la Federació, cal posar-ho immediatament en coneixement de la Junta o la Comissió d'equitat atès que té assignades les funcions de protecció de tot el personal associat.

La Comissió d'equitat té una funció de protecció de les persones associades específicament per a situacions de violència exercida per discriminació a col·lectius oprimits o minoritaris, ja que es considera que aquests són més vulnerables i afectats per violències.

En conseqüència cal aclarir que no tots els casos que es detectin estaran inclosos dins aquesta categoria i per tant, la Comissió d'equitat es reserva el dret de decidir que un cas no està estrictament relacionat amb una discriminació com les descrites anteriorment, i per tant derivar-lo per a que es gestioni des de Junta.

9.2.1. Activació de la situació d'alerta

En el moment que es detecta una possible situació de violència la Comissió d'equitat ha de fer un registre d'arribada del cas (Annex 9.1), a excepció que la persona denunciant ja ho hagi fet mitjançant la bústia.

Un cop rebuda la denúncia o queixa, es categoritzarà en tres tipologies:

a) No es considera obrir una comissió gestora. Presidència o la Vocalia d'equitat (explicació del càrrec a l'apartat 8.1) parlarà amb la persona implicada i explicarà que l'acció duta a terme no és adequada per la nostra activitat.
b) Es considera obrir una comissió gestora que avaluï la gravetat dels fets i actuï en conseqüència segons el protocol descrit a continuació.
c) Si el cas és greu, s'activaran agents externs (que poden ser d'assessorament o de denúncia segons el cas, es poden consultar al punt 13). En cas que la persona agredida sigui una menor d'edat, s'actua segons el que indiqui la legislació vigent.

En cas de dubte de si s'ha d'obrir o no una comissió gestora, sempre es valorarà obrir-la. En cas de dubte sobre la gravetat dels fets, sempre es consultarà amb agents externs.

9.2.2. Creació de la Comissió gestora

En el cas que la denúncia sigui de tipus b o c, correspon a la Comissió d'equitat la tasca de definir un equip de valoració (Comissió Gestora) que estarà integrat per la Vocalia d'equitat, Presidència i altres

membres de la comissió, sempre i quan no estiguin implicats en el cas. La comissió gestora es formarà segons els criteris definits més endavant en l'apartat 8.2. Un cop creada, s'establirà la persona de referència per a comunicacions amb les persones afectades. En principi aquesta persona serà la persona responsable de la Vocalia d'equitat.

9.2.3. Fase diagnòstica

Un cop creada la Comissió Gestora, es realitzarà una primera reunió presencial o telemàtica en la qual s'establirà l'organització de la comissió. També es compartirà amb la Comissió Gestora quins són els fets o la informació que ha arribat i les persones que estan involucrades.

9.2.4. Fase de tipificació

En la mateixa primera reunió de la Comissió Gestora es valorarà amb les dades obtingudes quin tipus i nivell de violència s'hauria comès segons la taula de diagnosi i tipificació de la violència detectada (annex 9.4).

9.3. Comunicació

En formar-se la comissió gestora, s'ha d'informar a les parts implicades de l'obertura del cas. S'enviarà un correu electrònic des del correu de la Vocalia d'equitat amb còpia a Presidència a les dues parts.

a) Part denunciant: Cal explicar l'obertura del cas i sol·licitar una trobada imminent. Si la denúncia és greu, s'informarà dels agents externs als quals s'ha contactat. També s'explicarà que qualsevol comunicació entre la Comissió gestoria i les persones afectades es farà amb la mateixa persona de referència.
b) Part denunciada: Cal explicar l'obertura del cas, sol·licitar una trobada imminent i informar de mesures cautelars si s'escau. Si la denúncia és greu, s'informarà dels agents externs als quals s'ha contactat. També, s'explicarà que qualsevol comunicació entre la Comissió gestoria i les persones afectades es farà amb la mateixa persona de referència.

En cas que alguna de les parts sigui una persona associada infantil, el correu serà dirigit a la persona responsable que consta a la fitxa d'inscripció de la Federació.

Des de l'arribada del cas a la Comissió d'equitat fins a la Comunicació a les parts implicades, no hauran de passar més de 3 dies. Un cop enviat el correu, si aquestes persones no responen en 24h o si hi ha alguna activitat falconera imminent es trucarà des de presidència als implicats per assegurar l'arribada del missatge.

9.4. Intervenció

9.4.1. Mesures d'urgència per a les persones implicades

En cas que la persona denunciada tingui un càrrec a junta se la relegarà de les seves funcions fins a la

resolució del cas on es considerarà la represa del seu càrrec. Això s'informarà en la comunicació d'obertura del cas.

9.4.2. Mesures de protecció per a la persona que ha patit violència

En cas que la violència sigui, a priori, de nivell greu o molt greu, la comissió podrà decidir mesures de protecció per a la persona que ha patit violència durant el temps fins a la resolució del cas. Aquestes mesures poden ser des de la no assistència de la part denunciada a alguna activitat d'oci fins a la no assistència a assajos i actuacions.

9.4.3. Concreció d'actuacions

Un cop informades les dues parts, es concretarà un seguit de reunions amb les persones implicades en els fets. En aquestes, hi haurà d'assistir un mínim de dues persones de la Comissió Gestora, una de les quals haurà de ser un membre de junta (Presidència o Vocalia d'equitat) llevat que hi hagi una raó de pes per la qual no puguin assistir. Les dades aportades seran recollides en un document d'accés limitat de la Vocalia d'Equitat amb els noms amb sigles. També s'haurà d'anar actualitzant el registre de casos de la Comissió d'equitat.

Un cop escoltades les dues parts, la Comissió Gestora es reunirà per tal de decidir les possibles accions i sancions que s'estableixen amb l'assessorament que es consideri necessari. Atenent-nos al reglament de règim intern de la Federació i modificant-lo segons les necessitats d'aquest protocol, les accions i sancions que es poden donar a terme depenent del nivell de violència son:

- Violència lleu: violència de nivell 1.
  - Amonestació verbal
  - Restauració dels danys econòmics o materials causats.
  - Recomanació o requeriment, si s'escau, de formació relacionada amb la violència exercida.

- Violència greu: violència de nivell 2, reincidència de violència lleu o diferents violències lleus en una mateixa situació o bé esteses en el temps.
  - No assistir a determinades activitats internes de la Federació.
  - Restauració dels danys econòmics o materials causats.
  - Requeriment, si s'escau, de formació relacionada amb la violència exercida.
  - D'altres possibilitats que decideixi junta o la Comissió gestora.

- Violència molt greu: violència de nivell 3, reincidència de violència lleus i greus o diferents violències lleus i greus en una mateixa situació o bé esteses en el temps.
  - Expulsió temporal de l'entitat.
  - Expulsió definitiva de l'entitat.
  - Oferiment, si s'escau, de formació relacionada amb la violència exercida.

- Restauració dels danys econòmics i materials causats o que puguin derivar-se de la seva actuació.

9.5. Tancament del cas

Un cop la Comissió Gestora estableix les accions i/o sancions a dur a terme es procedirà a informar a les parts implicades de la resolució. S'enviarà un correu electrònic des del correu de la Vocalia d'equitat amb còpia a Presidència a les dues parts per explicar les decisions preses segons el protocol d'equitat.

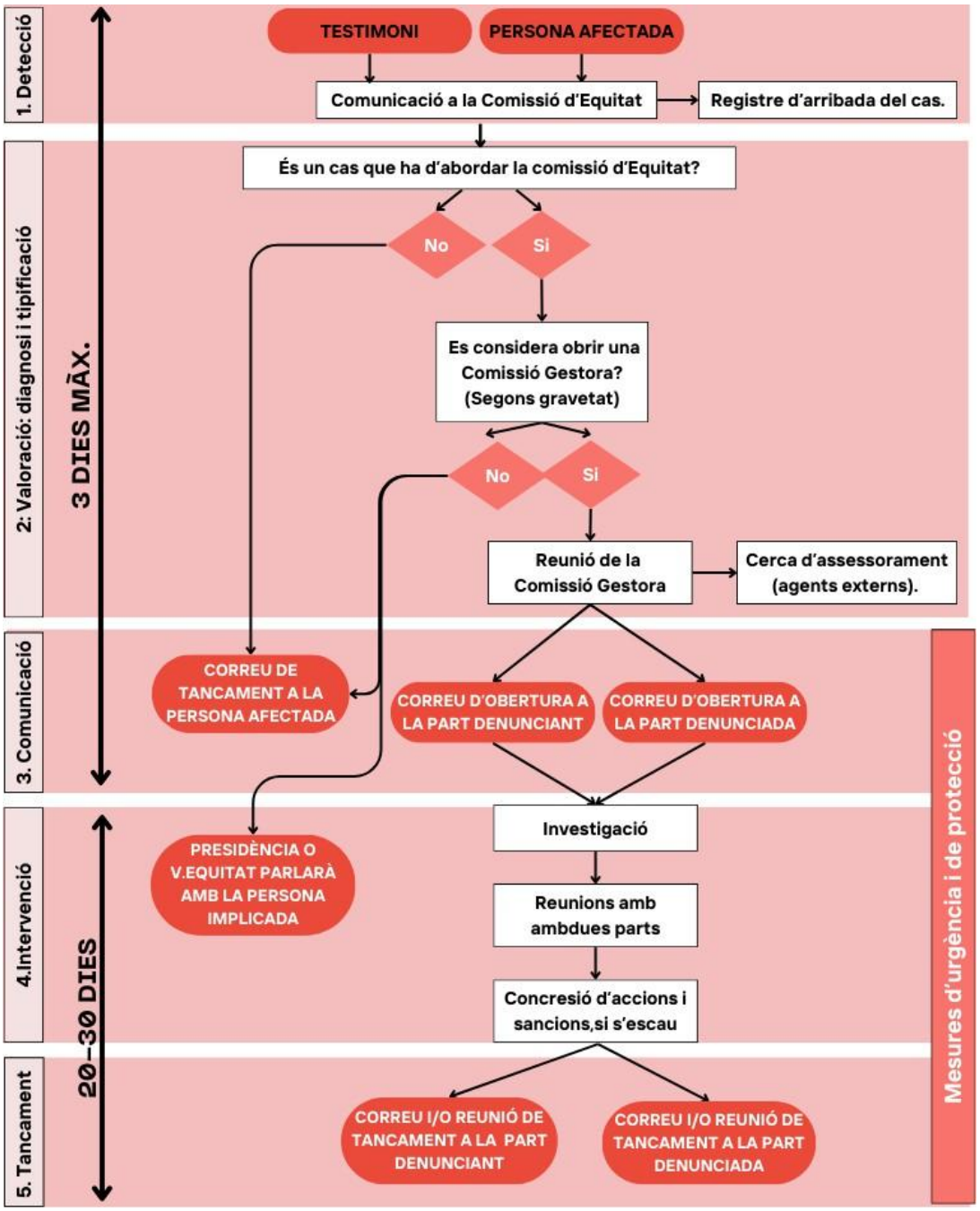
Finalment, es farà una reunió de tancament del cas amb totes les membres de la Comissió Gestora per finalitzar el registre d'actuació del cas. El temps recomanat des de l'inici de la intervenció fins al tancament és de 20-30 dies.

Si per les característiques del cas algun dels passos no procedeix, es pot simplificar el procés i si es considera necessari es pot fer coincidir la reunió d'obertura i tancament en el mateix moment.

En cas que la resolució del cas comporti una expulsió temporal o definitiva de l'entitat, aquesta expulsió haurà d'aprovar-se a junta explicant només el nivell d'agressió amb la màxima confidencialitat i discreció i es presentarà l'aprovació a la següent Assemblea General. Des del moment de la decisió d'expulsió fins l'aprovació d'aquesta a l'AGO, la persona agressora serà apartada de l'activitat falconera a mode de prevenció, sense poder participar en assajos, actuacions ni altres activitats relacionades amb la Federació.

9.6. Autoavaluació de les Comissions Gestores.

Al finalitzar cada cas la comissió gestora farà una autoavaluació d'aquest, obrint un espai d'autocrítica per millorar en la gestió de possibles futurs casos. Aquesta autoavaluació consistirà en dues reunions, una en el moment de tancament del cas i l'altra 3 mesos després del tancament. En aquestes reunions es valoraran aspectes com: l'organització, la temporització, el correcte seguiment dels passos del protocol i que s'hagi complert tot allò establert als fonaments d'intervenció. De la mateixa manera, també s'haurà de valorar si les accions dutes a terme han estat eficaces. Aquesta informació es tindrà en compte a la revisió anual del protocol per part de la Comissió d'equitat.

Infografia 1 - Procediment d'intervenció en persones associades adultes.

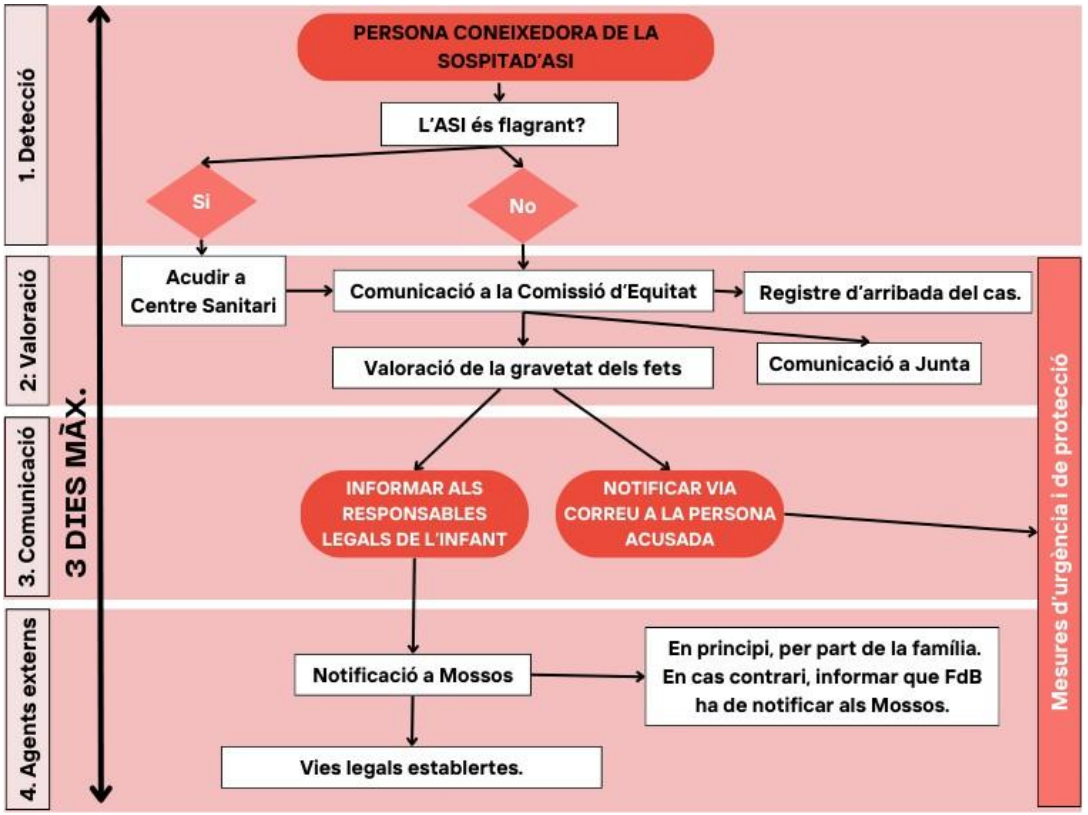
9.7. Intervenció en cas d'abús sexual infantil

Si hi ha una sospita d'ASI:

1. La persona responsable coneixedora de la sospita d'ASI ha de notificar-la a la Comissió d'equitat.
2. La comissió notificarà a la junta amb la menor brevetat possible.
3. Valorar situació i gravetat dels fets.
4. Citar als pares/mares o tutors/es legals de la/les persona/nes afectada/es i fer-los coneixedors de la situació tot oferint-los assessorament i suport. En cas que aquests hi estiguin implicats, s'actuarà en consonància amb la legislació vigent.
5. Notificar a la persona acusada dels fets, protegint sempre la identitat de la persona afectada i prendre mesures per distanciar-la del context, com a mínim fins que la situació es resolgui i sempre amb l'objectiu de preservar la persona afectada.
6. Paral·lelament: Es farà saber a la família que en cas que no vulguin notificar els fets als Mossos d'esquadra i/o al telèfon d'Infància Respon (116 111), l'entitat té l'obligació de fer-ho, ja que són coneixedors d'un fet potencialment constitutiu de delicte. En aquest cas, Presidència comunicarà la situació viscuda, així com els agents implicats amb l'objectiu que s'iniciïn i es prenguin les accions oportunes.

Si l'ASI és flagrant, caldrà activar les mateixes vies (avisar a junta i avisar als pares/mares/tutors) a l'hora que la persona responsable del context (és a dir, la que ha detectat l'ASI) s'haurà de posar en contacte immediatament amb el centre sanitari, ja sigui centre d'atenció primària (CAP), centre d'urgències d'atenció primària (CUAP) o hospital de referència de la zona per tal de prendre les mesures que correspongui i traslladar l'infant o adolescent al centre mèdic.

En cas que hi hagi una persona responsable (i adulta) que sigui coneixedora d'alguna situació de maltractament a infants/adolescents i que no ho notifiqui al Responsable d'equitat, directament a Junta o activi altres circuits de denúncia, estarà constituït un incompliment dels seus deures com a persona associada. Tal com s'especifica en la taula de violències (9.4 Diagnosi i tipificació de la violència detectada) si l'encobriment es de manera premeditada o reflexiva implicarà estar exercint una violència de nivell 3.

Infografia 2 - Procediment d'intervenció en casos d'ASI

10. COMISSIONS

10.1. Comissió d'equitat

L'objectiu principal de la Comissió d'equitat és vetllar pel benestar de totes les persones de la Federació. Per aquest motiu, vetllarà pel compliment del protocol a més de difondre informació sobre equitat, estar a disposició de la Federació per a resoldre dubtes, etcètera.

La comissió ha d'estar formada per un mínim de 4 persones; quatre persones associades majors de 16 anys. Les persones de la comissió han d'estar disposades a formar-se anualment i han d'estar al dia del protocol i del manual de regulació d'ús de canals de comunicació interna (9.2 Criteris de regulació de l'ús de canals de les comissions).

A partir de l'aprovació del protocol, es crearà una vocalia dins la junta de La Federació que dugui el nom de "Equitat". Aquesta persona serà l'enllaç directe de la Comissió d'equitat amb la junta. En cas que algun any la Vocalia d'equitat quedi vacant, algun altre membre de junta haurà d'assumir les responsabilitats d'aquest càrrec.

Les responsabilitats de la Vocalia d'equitat són:

- Revisar la bústia de denúncia i el correu de equitat@lacasadelsentremesos.cat de forma diària.
- Formar part de les comissions gestores que es generin (sempre i quan no sigui de l'entorn immediat o en qüestió).
- Dinamitzar la Comissió d'equitat i les seves tasques.

Les tasques de la comissió són:

1. Fer seguiment i propostes de mesures de prevenció.
2. Atendre i donar resposta de les demandes que es facin arribar a la Comissió.
3. Acompanyar a les persones afectades per violències i discriminacions.
4. Treballar per a donar informació i formació a la Federació envers l'equitat.
5. Elaborar una memòria anual.

Per formar part de la Comissió d'equitat, s'ha de sol·licitar mitjançant el correu equitat@lacasadelsentremesos.cat o directament a la vocalia d'equitat. Els requisits són:

- Tenir més de 16 anys.
- Haver-se llegit el protocol d'equitat.
- Tenir una actitud positiva davant del protocol.

En qualsevol moment, la vocalia d'equitat podrà demanar a alguna persona de la Comissió d'equitat que en deixi de formar part.

10.2. Comissió gestora

Cada cas tindrà la seva comissió gestora, formada per Presidència, Responsable d'equitat i membres de la Comissió d'equitat majors d'edat, però segons el cas, la comissió gestora pot estar formada per alguna persona altra persona de la Federació. Es procurarà que com a mínim algunes de les integrants hagin realitzat formacions.

En la formació de les comissions gestores es vetllarà perquè:

- La composició de membres proposada sigui estable en l'acompanyament del cas detectat i que no sigui de l'entorn immediat o personal de les persones afectades (per exemple: família, parelles o exparelles, amistats molt properes). Es vetllarà per mantenir la imparcialitat i l'objectivitat de les membres de la comissió envers el cas, entenent la relació existent entre totes les persones associades de la Federació.
- Estigui integrada per un mínim de 3 persones i un màxim de 6, per tal de garantir la intimitat de les persones implicades així com una valoració justa i objectiva.

L'objectiu d'aquesta comissió és reunir-se, investigar i resoldre o tancar el cas en concret.

Per tal de garantir el compliment de l'objectiu d'aquest Protocol, les intervencions sempre es faran des

d'una perspectiva de gènere, constructiva i restauradora. Cal acompanyar a les persones implicades, escoltar-les, veure què necessiten i quines mesures són les adequades per a què la intervenció resulti efectiva.

Mentre duri el procés de resolució, la comissió pot acordar unes mesures cautelars. Aquestes s'aplicaran després de la primera entrevista per tal de protegir a la persona agredida. Tots els casos es revisaran al cap de 3 mesos i se'n farà un seguiment per assegurar que la resolució ha estat definitiva.

11. ANNEXOS

11.1. Model de registre de la situació de violència detectada.

Persona demandant (Només omplir si la persona que fa la demanda no és la mateixa que la presumptament afectada).

Tipus de demanda: Informació, Assessorament, Intervenció, Suport psicològic i/o Acompanyament

Qui ha patit la violència?

- Dades: Nom, Edat, Vinculació/Relació amb la persona que exerceix la violència
- Tipus de violència: Psicològica, Física, Sexual, Ambiental, Simbòlica, Econòmica, Social, Cultural.
- Temporalització: Quant fa que es produeix aquesta situació?
- Hi ha algú més que conegui la seva situació?
- Aporta documentació justificativa (si s'escau).

Descripció dels fets

- Nombre d'agressions, dates aproximades, persones que hi eren presents...
- Creus que hi ha altres persones de l'organització que han patit situacions similars?

Qui exerceix la violència:

- Dades: Nom/s, edat, responsabilitats (membre de junta, tècnica, canalla).

11.2. Criteris de regulació de l'ús de canals de les comissions.

- Les reunions seran sempre presencials, telefòniques o telemàtiques.
- Només es registrarà informació al registre de casos dins del Drive de la Comissió d'equitat on només té accés la Vocalia d'Equitat.
- En cap cas es faran comunicacions rellevants a través de missatges de whatsapp.
- A l'arribada d'un cas, la persona que rep l'avís proposarà quines són les membres de la Comissió d'equitat adequades per la comissió gestora d'aquell cas per evitar exposar el cas abans de la creació de la comissió.

11.3. Recomanacions per les reunions.

- Sempre que sigui possible, que les entrevistes no siguin abans, durant o després de l'assaig.
- Les entrevistes han de ser en un entorn el màxim de còmode, relaxat i neutral per a les persones implicades en el cas.
- De les membres de la Comissió Gestora, s'ha d'assignar una persona que redacti de la forma més acurada possible les aportacions de les diferents membres de la reunió.

11.4. Diagnosi i tipificació de la violència detectada

Les taules següents estan extretes del Protocol contra agressions sexistes dels Arreplegats de la Zona Universitària i modificades per la comissió per ajustar-se a les necessitats de la nostra entitat.

PSICOLÒGICA: Conducta que produeix una desvaloració o patiment	
Nivell 1 Lleu	- Insultar o anomenar amb adjectius degradants. - Escridassar, ridiculitzar o desautoritzar. - Fer burles o bromes sexistes, racistes, grassofòbiques, LGTB-fòbiques, capacitistes… - Menysprear, infantilitzar, acusar, ignorar o invisibilitzar. - Tracte despectiu, comentaris o preguntes discriminatòries sobre la sexualitat de les persones, en especial a les dones, persones LGTBI+ i persones amb diversitat funcional o menors, per raons socioeconòmiques i/o de raça.
Nivell 2 Greu	- Amenaçar, manipular o fer xantatge. - Utilitzar un problema o una condició de la persona agredida en contra d'ella (gènere, diversitat funcional, malaltia, orientació sexual, ètnia, etc.) - Exercir un abús de poder de manera autoritària.
Nivell 3 Molt greu	- Amenaçar de mort, amenaçar amb el suïcidi. - Assetjament psicològics sigui directe o per un altre mitjà.

FÍSICA: Acte o omissió de força contra un cos.	
Nivell 1 Lleu	- Envair l'espai i/o parlar a prop de forma intimidant. - Tocaments no sexuals no desitjats. - Acusar amb el dit davant dels ulls.
Nivell 2 Greu	- Arraconar, acorralar, aïllar, agafar amb força o escopir. - Pessigar, agafar pel braç o retenir-te momentàniament. - Donar empentes, fer la traveta perquè caigui. - Assetjar o perseguir.
Nivell 3 Molt greu	- Donar cops de puny, bufetejar, donar patades i apallissar. - Mossegar, agafar pel coll, estirar els cabells i sacsejar. - Llençar objectes. - Retenir, tancar o immobilitzar. - Cremar o tallar. - Amenaçar amb una arma (ganivet, objectes punxants, pistola).

SEXUAL: Acte de naturalesa sexual no consentit per mitjà de violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional.	
Nivell 1 Lleu	- Mirada lasciva, comentaris lascius o obscens. - Contacte físic no desitjat (petons, carícies…). - Comentaris sexualitzant les figures o la vigilància.
Nivell 2 Greu	- Pressionar o forçar a fer alguna cosa de caràcter sexual o amb intencions sexuals. - Explicar intimitats sexuals. - Anar darrere d'una persona de forma repetitiva. - Demanar insistentment un petó. - Insistir a anar a un altre lloc sense que hi hagi correspondència o seguir-la. - Refrecs o tocaments inadequats no desitjats.

Nivell 3 Molt greu	- Violació. Tocaments sexuals no desitjats. - Forçar pràctiques sexuals no desitjades. - Tocaments sexuals no desitjats. - Prendre represàlies si la persona no accedeix a tenir relacions sexuals. - Exhibicionisme sexual. - Xantatge sexual. - Fer fotos o vídeos de caràcter sexual sense consentiment. - Obtenir o difondre imatges/vídeos o informació de la persona amb contingut sexual. - Pressionar a practicar sexe no segur. - Altres conductes que impliquen una vexació sexual. - Treure la roba a algú sense consentiment o forçar a treure-se-la.

AMBIENTAL: Utilitzar els objectes personals o l'alteració de l'espai vital de la persona per crear un ambient hostil.	
Nivell 1 Lleu	- Crear un ambient hostil mitjançant crits, cops, llançament d'objectes.
Nivell 2 Greu	- Modificar, llançar, desordenar o amagar elements i objectes que pertanyin a la Federació o a altres persones associades.
Nivell 3 Molt greu	- Destruir o robar elements de la Federació o objectes personals d'altres persones associades.

SIMBÒLICA: Expressió no física de la violència.	
Nivell 1 Lleu	- Usar llenguatge ofensiu sobre l'aspecte físic, habilitats o hàbits com l'alimentació. - Ús de llenguatge o imatges discriminatòries, pressió social… - Contacte no desitjat i/o inadequat en les xarxes socials.
Nivell 2 Greu	- Fer comentaris ofensius sobre l'aspecte físic, habilitats o hàbits com l'alimentació d'una persona en concret. - Difondre pels grups de WhatsApp, les xarxes socials o canals de comunicació formals i informals imatges, vídeos o continguts personals sense el consentiment de la persona. - Exhibicionisme no sexual.

ECONÒMICA: Privació intencionada i no justificada de recursos econòmics.	
Nivell 2 Greu	- Privació intencionada i no justificada de recursos econòmics a una persona i, en canvi, sí que s'atorguin a una altra similar.

SOCIAL: Control de la "vida social".	
Nivell 1 Lleu	- Iniciar i potenciar rumorologia o crítiques sobre una persona. - Desvaloritzar públicament a alguna persona.
Nivell 2 Greu	- Provocar una situació d'aïllament a una persona.
Nivell 3 Molt greu	- Encobrir de manera premeditada o reflexiva una agressió.

ACTITUDINAL (CULTURAL): Submissions i coaccions a partir d'imposar estereotips de gènere, d'orientació sexual, de raça, aspecte físic, creences, valors i expectatives.	
Nivell 1 Lleu	- Reforçar els estereotips de gènere, orientació sexual, raça aspecte físic, creences, valors i expectatives. - Banalitzar, burlar-se, fer bromes sobre la perspectiva de gènere, el consentiment, les agressions, les accions que duguin a terme la comissió.
Nivell 2 Greu	- Justificar conductes tipificades d'agressions o dificultar la resolució de conflictes generant ambients tensos o incòmodes. - Menysprear, insultar, fer mofa sobre membres de la comissió per les gestions que desenvolupen.
Nivell 3 Molt greu	- Agredir físicament per motius culturals. -

11.5. Indicadors d'abús sexual infantil relacionats amb l'àrea psicològica, social i emocional

Tipus d'efectes	Símptomes
Dificultats emocionals	Pors i fòbies, desconfiança, depressió, alta ansietat, baixa autoestima, sentiments de culpa, vergonya, estigmatització, malsons, somnis recurrents, conducta d'hipervigilància, respostes exagerades, rebuig al mateix cos, conductes autolesives, ideació i pensament suïcides.
Dificultats cognoscitives	Conductes hiperactives, problemes d'atenció i concentració, baix rendiment acadèmic.
Dificultats de relació	Menor nombre d'amics, poc temps de relació amb iguals, aïllaments, dèficit en habilitats socials.
Dificultats funcionals	Problemes de son, canvis en hàbits alimentaris, enuresi i encopresi, mals de cap, mals d'estómac
Dificultats en la conducta sexual	Masturbació compulsiva, imitació d'actes sexuals, ús de vocabulari sexual inapropiat, curiositat sexual excessiva, jocs i dibuixos de naturalesa sexual, conductes seductores i exhibicionista i problemes d'identitat.
Dificultats de conducta disruptiva i social	Hostilitat, agressivitat, ira i ràbia, conductes oposicionistes
Dificultats addictives	Abús de substàncies (tabac, alcohol, i altres drogues)

12. GLOSSARI

Les definicions d'aquest glossari estan extretes del *TERMCAT*, l'enciclopèdia catalana, el diccionari.cat i d'altres fonts que se citen al final del document.

Sexe: Conjunt de característiques biològiques i fisiològiques que distingeixen homes i dones. Dins del sexe es troben les categories: femella, intersexe i mascle.

Identitat de gènere: Identificació de les persones amb els rols i estatus que socialment s'atribueixen a homes i dones, independentment del sexe de naixement, és a dir, de les característiques biològiques de naixement, i que és internalitzat per cada persona. Dins de la identitat trobaríem: dona, home i trans.

Trans: La paraula trans pretén visualitzar i incloure la gran diversitat d'identitats i percepcions del gènere: persones transgènere, transsexuals, crossdressers, genderqueer, agènere, no-binàries, fluides, transvestides i tantes altres. Cal tenir present aquest caràcter divers i obert de la paraula trans.

Orientació sexual: Atracció emocional, romàntica, o sexual cap a persones del mateix sexe o del sexe oposat. En gran manera, els nostres gustos són dirigits per l'educació rebuda, la qual cosa ens encamina cap a l'heterosexualitat. En aquesta categoria trobaríem: heterosexuals, homosexuals, pansexuals, bisexuals, asexuals, entre d'altres.

Fenotip: Segons el Diccionari.cat és el conjunt de caràcters visibles que un organisme (en aquest document, les persones) presenta com a resultat de la interacció entre el seu genotip i el medi ambient (gènic, físic, hormonal, etc.).

Ètnia: Segons l'*Enciclopèdia.cat* és l'agrupació natural d'individus amb unes característiques pròpies. [...]. En són codeterminants elements com la consciència ètnica, les diferències religioses, culturals, polítiques i economicosocials i unes determinades contingències històriques.

Heteronormativitat: Segons el Termcat, l'heteronormativitat és el Sistema de pensament que presumeix que l'heterosexualitat és l'orientació sexual normal o natural i la privilegia per sobre de la resta d'orientacions.

Racisme: Creença que per motiu de la raça, el color, l'idioma, la religió, la nacionalitat o l'origen nacional o ètnic es justifica el menyspreu d'una persona o la noció de superioritat d'una persona o grup de persones. Qualsevol forma d'exclusió, segregació, discriminació o agressió a les persones per motiu del seu origen ètnic o nacional, pel color de la pell, per creences religioses, pràctiques culturals o de qualsevol altra mena. Es manifesta en les relacions institucionals i en les relacions quotidianes.

Sexisme: conjunt d'actituds que es caracteritza pel menyspreu o la desvaloració de tot el que són o fan les persones de l'altre sexe, ja que es consideren inferiors.

Capacitisme: actitud o un discurs que devalua la discapacitat (disability), davant de la valoració

positiva de la integritat corporal, la qual és equiparada a una suposada condició essencial humana de normalitat. (Toboso Martín, Mario, 2017).

Edatisme: actitud discriminatòria envers una persona a conseqüència de la seva edat, especialment en el cas d'una persona d'edat avançada (Diccionari de sociologia, Termcat).

Transfòbia: Aversió al transgenerisme o als transgèneres.

Estereotips sexistes: conjunt d'idees que un grup o una societat obté a partir de les normes o dels patrons culturals prèviament establerts. Els estereotips sexistes són construccions culturals que assignen, de manera desigual i discriminatòria, diferents papers, actituds i característiques a cada un dels sexes. Són generalitzacions basades en idees preconcebudes i prejudicis que es tenen sobre com han de ser les persones.

Grassofòbia: actitud i comportament hostil que discrimina i estigmatitza les persones grasses.

Homofòbia: Aversió a l'homosexualitat o als homosexuals. Aquesta aversió pot adoptar formes com el rebuig, menysteniment, la creença que han de ser castigades per no complir amb la norma. També és un prejudici que sanciona les persones que no compleixen amb les prescripcions dels models de gènere, és a dir, denigra els homes i dones que tenen qualitats i comportaments considerats com a propis del sexe contrari.

Misogínia: sentiments i actituds d'odi, rebuig i menysteniment envers les dones, i cap a la feminitat. Són sentiments que sovint s'han traduït en creences i conductes molt negatives, que, de manera subtil o brutal, han afectat i condicionat la vida de les dones. La misogínia està present en les tradicions religioses, científiques i culturals i ha fonamentat i justificat episodis de violència extrema contra les dones.

Patriarcat: El patriarcat és un sistema de relacions de poder on el rol masculí té el privilegi. Aquest sistema atorga una situació privilegiada a les persones socialitzades com a homes. Des d'aquesta lògica els homes tenen atorgats uns drets sobre les dones, que els fan situar en una posició de superioritat. Això no vol dir que tots els homes exerceixin el poder que els és atorgat, però sí que es poden creure amb el dret a exercir-lo.

Xenofòbia: Por, aversió, odi, hostilitat o rebuig vers les persones que són d'origen estranger, que són percebudes com a estrangeres, o vers persones d'altres països en general. La xenofòbia pot portar a la discriminació, el racisme i, en els casos més greus, la violència.

13. BIBLIOGRAFIA WEB I BIBLIOGRAFIA

Arreplegats de la Zona Universitària (s.d). Protocol contra agressions sexistes.

Bigilia, B; Bonet Martí, J; Luxán Serrano, M. i de la Fuente Vazquez, M. (2022). Introduint la perspectiva de gènere interseccional a les estadístiques. Guia teoricopràctica. Eines. Institut Català de les Dones & Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili. Disponible a: https://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/Observatori/07_estudis_metodologies/publicacions_eines15-1.pdf

Bordegassos de Vilanova (s.d). Protocol per a la prevenció i l'abordatge de les violències masclistes a la Federació castellera de Bordegassos de Vilanova.

Caireta, Mi; Barbeito, C (2005) Introducción de conceptos, paz, violencia, conflicto, Cuadernos de educación para la Paz, Escola de Cultura de Pau, Universidad Autónoma de Barcelona.

Comissió d'equitat CdB (2021). Protocol de prevenció, detecció i actuació contra l'abús sexual infantil. Castellers de Barcelona. Disponible a: https://cms.castellersdebarcelona.cat/wp-content/uploads/2021/10/Protocol-de-prevencio-de teccio-i-actuacio-contra-lASI.pdf

Departament de Salut (s.d). Conceptes claus sobre el gènere. Instruments i documents d'interès. Disponible a:

https://salutweb.gencat.cat/web/.content/_departament/igualtat-de-genere/instruments-i-documents-de-interes/infografia-conceptes-clau-genere.pdf

Diputación Foral de Guipuzkoa (2018). Modelo de Protocolo para la respuesta pública institucional ante la violencia sexista en los municipios de Gipuzkoa. Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Organoa–Órgano para la Igualdad de Mujeres y Hombres.

Direcció de serveis de Drets de Ciutadania (2021). Protocol d'actuació davant situacions de discriminació per racisme. Ajuntament de Barcelona. Disponible a: https://ajuntament.barcelona.cat/oficina-no-discriminacio/sites/default/files/PROTOCOL%20racisme%20BCN-DEFINITIU.pdf

Generalitat de Catalunya (2018). Deu punts per conèixer millor les conductes d'odi i discriminació. Protocol conductes d'odi i discriminació - 19/12/2028. Departament d'Educació. Disponible a: https://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conductes-o di-discriminacio/documents/10-deu-punts-per-coneixer-millor.pdf

Prado Soto, N; Pineda Lorenzo, M. Zbairi Pardillo, NE; (2018). Guia per a l'elaboració de protocols davant les violències sexuals en els espais públics d'oci. Sèrie Benestar i Ciutadania. 16. Col·lecció Eines. Diputació de Barcelona.

Matriu (s.d). Protocol per l'abordatge de les violències al CJB. Consell de Juventud de Barcelona.

14. NORMATIVA REFERENCIADA

Generalitat de Catalunya (2008). Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Disponible a: https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=491383#1407375

Generalitat de Catalunya (2010). Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. Disponible a: https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=553898#1180823

Generalitat de Catalunya (2020). Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. Disponible a: https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=889760&traceability=01&language=ca#1791429

Jefatura del estado (1996). Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil. Disponible a: https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1996-1069

Jefatura del estado (2015). Ley 26/2015, de 28 de julio, de modificación del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia. Disponible a: https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-8470

Fiscalía General del Estado,. (2017). Circular 1/2017, sobre la interpretación del art. 183 quater del Código Penal, de 6 de junio de 2017. Disponible en: https://www.boe.es/buscar/abrir_fiscalia.php?id=FIS-C-2017-00001.pdf

ONU (1989). Assemblea General, Convenció sobre els Drets de l'Infant, 20 de Novembre de 1989. Nacions Unides. Tractats, vol. 1577, p3. Disponible a: https://www.refworld.org.es/docid/50ac92492.htm

ONU (2011). Comité dels Drets de l'Infant (CRC), Observació general Nº13: Dret de l'infant a no ser objecte de cap violència, 18 d'abril de 2011, CRC/C/GC/13. Disponible a: https://www.refworld.org.es/docid/4e6da4d32.html

15. XARXA DE RECURSOS DE LA CIUTAT DE BARCELONA:

Mossos d'Esquadra
Pg. de Joan de Borbó, 32, 08003 Barcelona
112 Emergències — 93 510 81 57

Infància Respon (DGAIA)
116 111
Prevenció i detecció de maltractaments en infants i adolescents.

Guàrdia Urbana
C/ de Nàpols, 42, 62, 08018 Barcelona
Tel. per a urgències: 092 / 112 Emergències / 932 56 23 30
En casos de denúncia de delictes, conductes agressives o desallotjament de l'espai. Atenció a situacions de violència masclista.

SARA: Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida per a Dones i Adolescents
C. Marie Curie, 16 — 93 291 59 10
Cal demanar visita trucant, els dilluns de 9 a 18 h i dimarts, dimecres, dijous i divendres de 9.00 a 20.00 h.

SAH Servei d'Atenció a Homes
C. Garcilaso, 23-27. 933 491 610 — sah@bcn.cat
Assessorament i tractament dirigit a homes que exerceixen o han exercit violència vers la parella i volen canviar la seva manera de relacionar-se i allunyar-se de les conductes violentes. Accés directe i voluntari.

Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat (CJAS)
C. La Granja, 19 Bxs. 93 415 10 00 — correu@centrejove.org
Servei d'atenció específica als adolescents i joves de caràcter preventiu-educatiu i assistencial basat en la defensa dels drets sexuals i reproductius.

Fundació Vicky Bernadet
C. Taquígraf Martí 30-32. 93.318.97.69 - info@fbernadet.org
Servei d'atenció integral, prevenció i sensibilització dels abusos sexuals a menors comesos en l'àmbit familiar i de l'entorn de confiança de l'infant o adolescent.

Oficina per la No-discriminació
C. del Rec, 15— 93 413 20 00
Mecanisme de garantia de drets humans a escala local dirigit a atendre les vulneracions de drets humans relacionades amb l'àmbit de la discriminació. El servei s'adreça a tota la ciutadania, amb atenció especial a les discriminacions patides per origen, pertinença cultural o religiosa, orientació sexual i identitat de gènere, entre d'altres.

Servei d'atenció i denúncia SOS Racisme
Rambla de Santa Mònica, 10, 1a planta. 93 412 60 12 (gratuït). www.sosracisme.org/said
Servei gratuït per a les persones o col·lectius que han patit discriminació racista de qualsevol mena.

IRIDIA, Centre per a la Defensa dels Drets Humans
C. Casp, 43. 693 28 73 23 — info@iridia.cat
Associació que treballa a Catalunya per a la defensa dels drets humans, principalment civils i polítics.

Emergències mèdiques - Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB)
C. Llacuna, 25 — 900 703 030
Ofereix un servei d'atenció psicosocial permanent, que atén qualsevol situació d'urgència i d'emergència social a la ciutat, durant les 24 h del dia, els 365 dies de l'any. Atenció a persones sense llar. Catàleg recursos i serveis de la xarxa d'atenció a Persones sense llar.

Observatori contra l'homofòbia
C. Verdi, 88 baixos. 93 217 26 69 - coordinacio@och.cat
Disseny i implementació d'un sistema d'observació permanent davant la discriminació i l'homofòbia, bifòbia, transfòbia en els diferents escenaris on es pugui produir. Atenció a la víctima, oficina de denúncies, formació i recerca.

Línia d'atenció contra la violència masclista
900 900 120

Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte de Barcelona
Gran Via de les Corts Catalanes, 111. Edifici P, 5a planta (Ciutat de la Justícia). 93 554 87 00
victimabarcelona.dj@gencat.cat
Servei gratuït que ofereix atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delicte o falta. També és un punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials a Catalunya.